

בית המשפט המחוזי בתל-אביב

ת"א (תל-אביב) 112/92

ת"א (תל-אביב) 159/92

עו"ד ברוך שוגול,

כונס נכסים זמני

נגד

בזק – החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

עו"ד שירה איזנשטטר – בשם המשיבה

לפני הנשיא ד"ר א' וינוגרד

ה ח ל ט ה

בקשה זו עניינה מתן צו, המורה לבזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ (להלן – בזק):

1. "להימנע מלנתק את קווי הטלפון ע"ש חב' גני ראשון לציון בע"מ, המחברים למשרדי החברה ולמתקניה בראשון-לציון.
 2. לחבר מחדש את הקווים שהיו ו/או עדיין על שם החברה (כמפורט בנספח ב' לבקשה).
 3. להימנע מלהפסיק להעניק לחברה שירותים המוענקים ללקוחות המשיבה ולהעניק שירותים אלה במלואם לחברה".
- ביום 5.4.92 ניתן, לבקשת עו"ד שוגול, כונס הנכסים של חברת גני ראשון לציון בע"מ (להלן – החברה), צו כמבוקש, עד לקבלת תגובת בזק, שנתקבלה ביום 15.4.92.
- א. חיבור מחדש של קווים שהיו ו/או עדיין ע"ש החברה בזק העניקה לחברה את שירותיה ב-15 קווי טלפון. לטענת בזק, חובות החברה הצטברו, החל מחודש אוגוסט 1991, בגין חשבונות טלפון עבור שימוש שוטף בחודשים יוני - יולי 1991. לפיכך, חדלה החברה לקבל שירותי בזק, בגין הפסקת שירות של 7 מתוך 15 הקווים. שבעת הקווים הוסרו בחודש דצמבר 1991, טרם ניתן צו כינוס הנכסים ומיינוי הכונס ביום 5.3.92.
- סבורני כי לגבי אותם קווים, אשר הוסרו סופית, הדין עם ב"כ חברת בזק. לפי סעיף 6(א)(2) לתקנות הבזק (הפסקה, עיכוב או הגבלה של פעולות בזק ושירותי בזק), התשמ"ה – 1985, רשאית

בזק, ללא הודעה מוקדמת, לנתק מהרשת הציבורית כל קווי מנוי, אם המנוי לא פרע חשבון תשלומים וחובות שחויב בהם בעד שירותי בזק לאחר שחלפו 21 יום מהמועד שנקבע לתשלומם. תקנה 7(א) לתקנות קובעת, כי בזק רשאית להפסיק כל שירות למנוי, לאחר שנתנה לו הודעה מוקדמת בכתב.

"הפסקת שירות" מוגדרת בתקנה 1 לתקנות, כהפסקה מוחלטת של שירותי בזק. משמעות ההסרה המוחלטת הינה, שעם ביצועה חדל המנוי מלהיות מנוי על קו הטלפון ועליו להגיש בקשה חדשה להתקנת קו טלפון, על כל הכרוך בכך.

לפיכך, הריני קובע כי אותם קווים שהוסרו סופית לא יחוברו מחדש, אלא לאחר שיגיש כונס הנכסים בקשה חדשה להתקנת טלפון.

למען הסר ספק, מודגש כי החלטה זו נוגעת אך ורק לאותם קווים אשר הוסרו סופית ולא לאותם קווים שרק נותקו.

ב. הימנעות מלנתק קווי טלפון בזק, בהתנגדותה לבקשה, מעוררת טענה משפטית, לפיה דין החברה בכינוס נכסים כדין כל מנוי שלו חובות שלא נפרעו, והיא רשאית להפסיק לתת לחברה, כמו למנויים אחרים, שירות בגין קווי טלפון אלו.

אולם, מתוך רצון טוב, מוכנה בזק להמשיך וליתן לחברה שירותים, ובלבד שתיתן לה ערבות להבטחת כל חוב, גם חובות טרום-פירוק.

ב"כ חברת בזק מבסס טענתו על תקנה 6(ב) לתקנות, הקובעת לאמור:

"הוכרז מנוי כפושט רגל, ואם היה תאגיד, החליט על פירוקו מרצון או שבית-המשפט ציווה על פירוקו, רשאית החברה, לאחר מתן הודעה מוקדמת, לנתק, כאמור בתקנת משנה (א), אלא-אם-כן ניתנה ערבות להנחת דעתו של המנהל הכללי של החברה, להבטחת כיסוי החובות והתשלומים שהמנוי, כאמור, חב בהם לחברה, עד לגמר הליכי פשיטת הרגל או הפירוק, לפי העניין."

בזק טוענת, איפוא, שעל-פי התקנות, כונס המעוניין להמשיך ולהשתמש בקו הטלפון ששימש את החברה עובר לכינוסה או פירוקה, מחויב לתת ערבות גם לתשלומם של חובות עבר, היינו - חובות טרום-פירוק.

בזק היא חברה בעלת רישיון כללי לביצוע פעולות בזק, ברשת כלל-ארצית. רישיון זה הוענק לה בלבד בסעיף 50 לחוק הבזק, התשמ"ב – 1982, ומכוחו היא בעלת מונופולין על שירותי תקשורת, המפורטת בחוק הבזק.

סעיף 29 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח – 1988, קובע לאמור:

"לא יסרב בעל מונופולין סירוב בלתי-סביר לספק את הנכס או השירות שבמונופולין."

השאלה – האם יש לראות בדרישות התקנה 6(ב) לתקנות הבזק משום הגבלה בלתי-סבירה על זכותו של הכונס לקבל את שירותיה של חברת בזק?

תשובה חיובית לשאלה זו הובעה על-ידי השופט לויט, בת.א. 293/91, החברה הישראלית לביטוח משנה בע"מ. אני מאמץ את החלטתו, כפי שעשיתי בת"א 1832/91, שם הבעתי דעתי ש-

"יש להתייחס דווקא לפקודת החברות [נוסח חדש], התשמ"ג – 1983, כדין מיוחד (Lex specialis) הגובר על חוק הבזק, התשמ"ב – 1982 ועל התקנות שהותקנו מכוחו, בהיותם דין כללי שמסדיר את הנורמות החלות על כלל צרכני הטלפון."

לפיכך, יש לפרש את האמור בתקנה 6(ב) לתקנות הבזק (הפסקה, עיכוב או הגבלה של פעולות בזק ושירותי בזק), התשמ"ה – 1985, כך שהיא תחול על החובות שמתייחסים לתקופת הכינוס או

הפירוק בלבד, ולא לתקופה שקדמה לתחילתו. פירוש זה מתיישב עם נוסחה של התקנה, ועל בית- המשפט לבכרו על פני הפרשנות שהציעה חברת בזק, משום שתוצאה זו מתיישבת עם האמור בפקודת החברות, בעוד שהפרשנות האחרת מנוגדת לה.

ככלל, רשאית חברה פרטית להתנות את המשך מתן השירות לחברה שבכינוס נכסים בתנאים שונים, וביניהם פירעון חובות טרום-כינוסי. כונס הנכסים, המעוניין בקבלת שירותי של אותה חברה, רשאי לקבל את הצעתה אם הגיע למסקנה שקבלת השירות מאותה חברה מועיל לכינוס. כך במצבים בהם היתרון היחסי של אותה חברה ביחס לחברות מתחרות בשוק, גבוה מהמחיר הנדרש לשם תשלום החובות טרום-הכינוס. אם הצעת החברה אינה קוסמת לכונס, הוא יכול להתקשר עם חברות מתחרות.

המצב שונה תכלית השינוי כאשר מדובר בחברה מונופוליסטית. בית-המשפט ימנע מאותה חברה עשיית שימוש במונופולין המסור לה, לשם קידום מעמדה כנושה של החברה שבכינוס (למשל, על- ידי דרישת ערובה לתשלום חובות העבר, כמצוין בתקנה 6(ב) לתקנות הבזק).

אין, איפוא, מקום להעדיף פרשנות העומדת בסתירה מפורשת לפקודת החברות ולעקרונות החלים בעת פירוקם של תאגידים, לרבות כלל השוויון בין הנושים.

בהסתמך על האמור לעיל, אני מחליט להשאיר את צו המניעה הזמני על כנו, ככל שהוא נוגע לקווי הטלפון שטרם נותקו וכן לקווי הטלפון שנותקו, אך טרם הוסרו סופית.

הכונס רשאי לדרוש מבזק את חיבורם של קווי הטלפון שנותקו, לאחר תשלום דמי חיבור, כנדרש בחוק ו/או בתקנות.

הצו ניתן בכפוף לכך שהכונס ייתן ערבות להנחת דעתו של מנהל הבזק לתשלום כל הסכומים שיגיעו לבזק בגין השימוש בקווי הטלפון, לאחר צו הכינוס.

ג. בית-המשפט נדרש בבקשה להורות לבזק "להימנע מלהפסיק להעניק לחברה שירותים המוענקים ללקוחות המשיבה, ולהעניק שירותים אלה במלואם לחברה."

תקנה 10 לתקנות הבזק (הפסקה, עיכוב או הגבלה של פעולות בזק ושירותי בזק), התשמ"ה – 1985, קובע לאמור:

"החברה רשאית להימנע ממתן שירות בזק לאדם שהופסק לו שירות בזק לפי תקנה 7 (א), כל עוד לא סילק חוב בעד שירות בזק שקיבל ממנה ושהופסק, כאמור."

על-פי התקנה, רשאית בזק להתנות מתן כל שירות שהוא לחברה בתשלום חובות קודמים, ואין הכרח שהחובות יהיו קשורים לאותו סוג שירות שמתבקש.

הרציונל שבבסיס תקנה 10 הינו, ההנחה לפיה מי שלא שילם את חובותיו עבור שירות כלשהו של בזק, סביר להניח שגם לא ישלם עבור שירותים נוספים, ולפיכך רשאית בזק להתנות את מתן שירותיה בתשלום החוב.

לא כן כאשר מדובר בחברה שבכינוס. כונס הנכסים מתמנה על-ידי בית-המשפט ומחזיק ברכוש החברה לשם מימושו. הכונס נכנס בנעלי החברה, שעל כינוס נכסיה הוא ממונה. אמנם מינויו אינו פוגע בקיום החברה כגוף משפטי, אך הוא שולל מהחברה את הפיקוח על רכושה ועסקיה ואת יכולתה להתקשר בעסקאות חדשות.

ראה המרצה (ת"א) 1701/84, אלסקה ספורטלייף בע"מ, פ"מ תשמ"ו (ב) עמ' 287.

כל הפעולות הנעשות על-ידי כונס הנכסים, נזקפות לחשבון נפרד של הכינוס.

מבחינת בזק הכונס הוא גוף משפטי, הנפרד מהחברה, וכל החובות שנוצרים לאחר מינויו ועקב פעולותיו הם חובות שישולמו בדין קדימה, מתוך קופת הכינוס. לשם הבטחת אותם תשלומים, רשאית בזק לדרוש מהכונס ערבות מתאימה, ברם בזק אינה רשאית למנוע מהכונס מלקבל את שירותיה עד לתשלום החובות שקדמו למועד מינויו, תוך ניצול כוחה המונופוליסטי. מסקנה זו עולה בקנה אחד עם הדברים שהובאו לעיל, בפיסקה ב'.

לסיכום חברת בזק רשאית שלא לחבר מחדש את אותם קווי טלפון שהוסרו סופית. באשר לשאר קווי הטלפון, בין אלו שנותקו ובין אלו שטרם נותקו, הריני מחליט להשאיר את צו המניעה הזמני על כנו, בכפוף לתנאים שקבעתי בסוף פסקה ב' להחלטתי. כמו-כן הריני מורה לבזק, להימנע מהפסקת מתן שירותים כלשהם לכונס הנכסים, בגין חובות שהתגבשו לפני מינוי כונס הנכסים. להבטחת התשלומים שנוצרו לאחר הכינוס, רשאית בזק לדרוש מהכונס ערבות מתאימה.

ניתן היום 28.7.92.